

ЕКОНОМІЧНИЙ ВПЛИВ НАСЛІДКІВ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ НА ГОСПОДАРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Збройні конфлікти завжди призводять до стрімкого погіршення економічних показників не лише окремих регіонів, де вони проходять, але й країни в цілому. Так, за два з половиною роки гібридної війни в Україні значно знизились усі макроекономічні показники її соціально-економічного розвитку, проте найнижчі показники мають регіони України, на яких проводиться антитерористична операція. Якщо проаналізувати основні тенденції соціально-економічного розвитку регіонів, представлені Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України [2], то Донецька та Луганська області мають найгірші показники щодо обсягів виробництва промислової продукції за станом на 05.10.2017 року. Так, за січень-серпень 2017 року у % до січня-серпня 2016 року Донецька має темп приросту «-12,6%», а Луганська – «-26,0%», тобто обидва показники негативні. Проте, обсяги виробництва сільськогосподарської продукції за відповідні періоди у обох областей є позитивними: Луганська область – «+1,3%», Донецька область – «+5,7%». Варто відмітити, що Донецька область за темпами приросту виробництва сільськогосподарської продукції посідає третю позицію в Україні після Житомирської та Рівненської області. Що ж до обсягів капітальних інвестицій, то вони на території Луганської та Донецької областей значно більші в порівнянні з 2016 роком та в порівнянні з іншими областями України. Так, в Луганській області за січень-серпень 2017 року обсяги капітальних інвестицій зросли на 27,3 % в порівнянні з аналогічним періодом 2016 року, а в Донецькій області зросли на 8,1%. За тими ж даними Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, фінансова самодостатність регіонів України, на яких проводиться антитерористична операція, також зросла в порівнянні з 2016 роком: Луганська область – зростання на 26,1%, Донецька область – на 26,4 %.

Лугановська Є. [1] виділяє основні проблеми здійснення господарської діяльності на непідконтрольній території: проблеми з визначенням території проведення антитерористичної операції; ускладнення з отриманням дозволу на тимчасовий в'їзд на неконтрольовану територію та виїзд з неї громадян України та іноземців (осіб без громадянства); наявність призупинення отримання бюджетного відшкодування ПДВ; обов'язок сплати податку на землю не зважаючи на те, що суб'єкт господарювання не може фактично використовувати власні земельні ділянки; проблеми із закриттям постійних представництв/відокремлених підрозділів та закриття діяльності фізичних осіб-підприємців у зв'язку із неможливістю в'їзду контролюючих органів на непідконтрольну територію з метою проведення перевірок перед ліквідацією суб'єкта господарювання згідно чинного законодавства; наявність високого рівня ризику втрати або пошкодження первинних документів, неможливість їх вивезення на підконтрольну територію України; неможливість продовження терміну дії ліцензій та дозвільних документів у зв'язку з перебуванням поза межами підконтрольної території; складність у проведенні загальних зборів акціонерів акціонерними товариствами; припинення фінансування підприємств Фондом соціального страхування за такі види матеріального забезпечення найманим працівникам, як допомога по тимчасовій

непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною) та допомога по вагітності та пологах.

Не дивлячись на значні складнощі у веденні господарської діяльності більшість суб'єктів господарювання залишилась функціонувати на непідконтрольній території, хоча кількість перереєстрованих суб'єктів щороку зростає. У зв'язку зі складністю суб'єктами господарювання здійснювати господарську діяльність в Донецькій та Луганській областях, у 2014 році законодавством з метою підтримання ліквідності підприємств, які зареєстровані у зазначеній місцевості, було запроваджено спеціальний пільговий режим оподаткування їх діяльності, а також внесені зміни щодо оподаткування, які полягають в наступному: списання недоїмки; звільнення від оподаткування за невиконання або неналежне виконання зобов'язань зі сплати єдиного соціального внеску; звільнення від оподаткування за порушення строків здійснення розрахунків в іноземній валюті; звільнення від оподаткування за користування земельними ділянками державної та комунальної власності.

Для тих же підприємств, які залишились на окупованій території АР Крим або отримують звітти дохід, змінено умови визнання доходів, так, наприклад, доходи підприємств-резидентів з джерелом їх походження з тимчасово окупованої території оподатковуються як іноземні доходи за загальними правилами Податкового кодексу України. Крім того, юридичні особи, які мають податкову адресу (місцезнаходження) на території вільної економічної зони «Крим», прирівняні з метою оподаткування до нерезидентів.

Як бачимо держава, в особі її органів законодавчої та виконавчої влади намагається вирішувати найбільш гострі проблеми здійснення господарської діяльності в умовах гібридної війни на непідконтрольних територіях, проте більшість з них залишається невирішеною. Одним із напрямів вирішення проблеми вважаємо є необхідність розробки чіткої концепції державної підтримки суб'єктів господарювання, які безпосередньо функціонують на непідконтрольній території та сплачують податки до державного бюджету.

Список використаної літератури:

1. Лугановська Є. Як працює бізнес в зоні АТО // Новое время. URL: <http://biz.nv.ua/ukr/experts/luganovskay/jak-pratsjuje-biznes-v-zoni-ato-105660.html> (дата звернення: 09.10.2017).

2. Основні тенденції соціально-економічного розвитку регіонів (станом на 05.10.2017р.). // Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. URL: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/08/Osnovni-tendentsiyi-sotsialno-ekonomichnogo-rozvitku-regioniv1.pdf> (дата звернення: 10.10.2017).